

- עלי מרפא
- שערי הגלילין
- יין הנגבי
- למעשה
- בני היכלא
- התורה הזמנית:
- דרכי נועם
- טעים גן עדן
- כוכבי אור
- עומק המרשה
- חנן לנער
- שאל בני
- הלכה פסוקה
- עצה טובה? אבא המתן
- קשה לך להאמין? כך תתמודד
- ענוה עם דעת
- נשלחתי לעולם הזה. מה אני עושה כאן?!
- לינה בקמניץ
- פתיחה לתורה כ"ד
- ליקוטי מוהר"ן איך עוסקים בו?
- מתיקות בלימוד התורה
- סלחתי כדברך - לדורות!
- מה לדבר עם הילדים
- רצון לבד - שווה משהו?
- למעשה: מה מברכין על הטשולנט

גליון שבועי למבקשי התרופה והעצה לעובדא למעשה במשנת רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

עלי מרפא

רבי נתן מדבר אליך!

אתה רוצה עצה אמיתית? אתה חייב להמתין!

אור ליום ג', שמות, תקצ"ח

וְאָם אִין יוֹדְעִים שׁוֹם עֲצָה - צְרִיכִין לְהִמָּנֵן וּלְחַפּוֹת לִישׁוּעָתוֹ יִתְבָּרַךְ, שְׂאִיר עֲלֵיו עֲצָה שְׂלִמָּה אֲמִתִּית. וְעַכְשָׁם צְרִיכִין לְדַע, שְׂעֻצוֹת הַעוֹלָם הֵם נִשְׁקָר וְכָזָב, כִּי נֶאֱחָז בָּהֶם זְהֵמַת הַנַּחֵשׁ, בְּחֵיטּ הַנְּחֹשׁ הַשְׂאִיגִי, שְׁעַר הַתְּחִיל יְהוָה הַמְּלִיךְ עָלֵינוּ סֵפֶר תְּהִלָּתוֹ: "אֲשׁוּרֵי הָאֵשׁ, אֲשׁוּר לֹא הִלְךְ בְּעֲצַת רְשָׁעִים" כִּי יֵשׁ אֲנָשִׁים שֶׁהֵם מְשֻׁרֵים קִצְתָּ, וְאֵךְ עַל פִּי בֵּן עֲצָתוֹ הֵם בְּחֵיטּ עֲצַת רְשָׁעִים, מִמְּחַמֵּת שְׂעֻצָתוֹם לֹא נִדְרָכְנוּ מִזְּהֵמַת עֲצַת הַפְּחָשׁ הַגָּ'ל וְעַתָּה הַקְּלֹקֵל שֶׁל רַב הַעוֹלָם הוּא מֵה שְׂחוֹטְמִים עֲצָתוֹ בְּמַהְרָה, שְׂעַל זֶה נֶאֱמַר: "עֲצַת נִפְתָּלִים נִמְהָרָה", כִּי לְעֲצָה אֲמִתִּית צְרִיכִים לְחַפּוֹת הַרְבֵּה לְזִמּוֹת אֵלֶיךָ, כִּמּוֹ שְׂעֻעָקָ דָּוִד "עַד אָנֹכִי אֲשִׁית עֲצוֹת בְּנַפְשִׁי".

וְהוּא "מְהַרְרֵי שְׂחָנוֹ מַעֲשִׂיו, וְלֹא חָפוּ לְעֲצוֹתוֹ", כִּי בְּכָל מַה שֶׁעָבַר עֲלֵיהֶם הָיוּ צְרִיכִים לְחַפּוֹת לְעֲצוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ. וְלִעֲת עֵתָה בְּחֵסֶדוֹ יִתְבָּרַךְ אֲנִי יוֹדְעִים מִהַעֲצוֹת הָאֲמִתִּיּוֹת, שֶׁהֵם תְּרִי"ג עֲטוּן דְּאֹרִיָּתָא - צְרִיכִים וְהוֹרָה וְתַסְמְלִין וְהוֹרָה וְתַסְמְלָה וְכָל הַמְּצוּת הַקְּדוֹשׁוֹת. וְכָל דְּבִרְתֵינוּ הִיא, שְׂעַקְר תַּקוּן שְׂלִמַּת הַעֲצָה הוּא ע"י הַסִּפֵּר הַקְּדוֹשׁ, עַל בֵּן צְרִיכִין לְאָהֳרַי מֵאֵד לְלַמֵּד הַסִּפֵּר הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה בְּכָל יוֹם, וְלְחַפֵּשׁ שָׂם עֲצוֹת טוֹבוֹת אֲמִתִּיּוֹת, וְעִי"ז זִקְרָה לְלַמֵּד מִלְּהַסְפִּים הַקְּדוֹשִׁים הַמְּבֻרָחִים שֶׁהֵם סִפְרֵי הַפְּסוּקִים וְכוּ'.

נתן מברסלב

חק ולא יעבוד

יום	יום לחודש	יום קבא	ליקוטי הלכות ח"ב	משנה בורה ה"א	דף הוי"ו חנוכה	עלים לחנוכה
שבת	יח	לז	רנח	ה	י	שבו
א	יט	לח	רמו	ד	יא	שבו
ב	כ	לח	רמז	ה	יב	שבו
ג	כא	לח	רנח	ה	יג	של
ד	כב	לט	רמט	ו	יד	שלא
ה	כג	מ	רנ	ו	טו	שלב
ו	כד	מא	רנא	ז	טז	שלב

עיון התורה הזמנית: ליקוטי מוהר"ן קמא, סימן כ"ד

מה עושים ביום מעונן?

חטא העגל והשלכותיו האימות אירע בעקבות מזג אוויר, יום מעונן וטעויות בחישוב. אילו ידענו מה נחבא בענן, לא היינו טועים.

צדיקי הדורות על שום שייכותם המאוד עקרונית לדורות. בכל דור, דהיינו בכל תקופת דורות, חייב להימצא צדיק שבידו לברר ולהבהיר את האמונה בהתאם לאותו דור. בדורו של משה היה זה משה רבנו. דא עקא שאותם רגעים מעורפלים היה משה במרום, מעל לתחומי הבחירה, הרחק מאווירו

האמונה, מצד אחד היא הכוח החזק והמוחלט שמסוגל לגרום לאיש פשוט לחולל נפלאות, לראות ניסים, לכבוש יצרים ולהעפיל לפסגות. האמונה הצמיחה את כל האילנות הטובים והמעשים המשובחים, את כל ההתחלות הטובות ואת כל סוגי מסירות הנפש. מאידך, האמונה נוחה לאבד, ונוטה להיעלם. אמש האמנת, היום ירחם ה'.

למעשה, כפי שמלמד רבינו, האמונה לא נאבדת - היא מתבררת. מה שנעלם כביכול זו האמונה שכבר התבררה, ותיכף אתה מקבל ליד אמונה חדשה, ישירות ממכרה האמונה, אמונה גולמית שאיש לא הסיר את סיגיה ולא ליקט את פזוריה, ורק אתה תוכל להחיותה ולהקימה עד שתהיה לאותו כוח דוחף, חזק, ומרנין נפש.

בא שש

זה פשרו של מאורע חטא העגל. משה רבינו עלה למרום לקבל תורה, ובעלייתו ציווה לנו תאריך מתי ישוב ויראה על פני האדמה. המחשבות על עגל ועבודה זרה החלו כאשר ראה העם 'כי בושש משה', ודרשו חז"ל כי בא שש, הגיעה השעה השישית ומשה אמר שיבוא קודם שעה שישית, אלא שאותו יום, יום המעונן היה, הראות הלקויה הטעתה את העם ותעלוליו של השטן הצליחו, העם נהה אחרי העגל.

העניין הזה תמוה מאוד, איך יתכן שאנשים שראו את ה' עין בעין ירחיקו לכת עד כדי כך בטעותם, רק בעקבות מזג אוויר ערפילי? מבהיר רבי נתן: היום המעונן הוא לא רק מזג אוויר, זהו מזג האמונה.

אנחנו מרבים לחוות מזגי אוויר שונים, כל הזמן הם משתנים, פעם צלול ופעם עכור. הנה לפני שעות ספורות הסתלק הענן ולעיניך נגלתה תמונה של השגחה פרטית, הכביש התיישר לקראתך כסרגל, ונתיבי התנועה הבהיקו בניקיונם, גם שלטי דרך מאירי עיניים בישורן על התקדמותן לקראת יעדיך הנחשקים. והנה אבוי אלילי, לפתע פתאום ירד הענן וכיסה את עין הארץ. האוויר התמלא סימני שאלה, ספקות, חרדות, מחשבות של 'איך הגעתי לכאן'. מה אירע? הגיעה אמונה חדשה, גולמית, היא באה בעב הענן.

מי שאמונים על בירור האמונה, כותב רבי נתן, אלו הצדיקים הגדולים, צדיקי הדורות. הם נקראים

מי ביקש ממך למצוא פתרון ולהמציא יעד? היעד אחי היקר, לא השתנה למרות הערפל.

העכיר של עולם הזה. וכשמשה איננו, הסכנה איזמה ונוראה. העם שגה בעגל. נשאלת השאלה, מה הם היו אמורים לעשות?

שם האלוקים

ובכן, כשהעם מוותר על משה ובוחר בעגל הם אומרים 'ניתנה ראש ונשובה מצרימה'. הי, אתם בדרך לארץ ישראל, על מנהיג וויתרתם, כעת גם על היעד? וזה בדיוק העניין: כשאתה צועד ופתאום נקלע לערפל, יש שאלות, והמון דברים לא מסתדרים, עדיין שום דבר רע לא אירע. הבעיה היא כשמצליחים לשכנע אותך במילה הבאה - 'סתם', הכל היה סתם ולחנם, בעצם אין כאן כלום, אין יעד אין מדריך, אין לי מה לחפש פה.

ולכן העם בוחר לשוב למצרים. כדי לחזור למצרים לא צריכים את משה, עגל יעשה זאת בעגלא ובזמן קריב. יש את הרגעים הללו שאדם מחליט ליפול. כן, הוא בוחר ליפול. את הערפל הוא לא הזמין אבל את הנסיגה כן.

מי ביקש ממך למצוא פתרון ולהמציא יעד? היעד אחי היקר, לא השתנה למרות הערפל. ערפל לא מוחק כבישים הוא רק מסתיר אותם. האמונה בה', האמונה בצדיקים, האמונה בעצמך, כל אלו תלויים ועומדים בידיעה שהערפל אינו מסתיר קיר - הוא מסתיר את המשך הדרך, הווי אומר ההמשך, ההצלחה, הישועה, כל אלו בלולים בערפל אשר שם האלוקים. שב כאן, בערפל, והנח לו להתפוגג עד שיבוא משה ותורת אמת.

ע"פ ליקו"ה ברכת הריח ד')

שיניים של אמת

בענין של שפלות אין הפשט שאדם צריך ללכת עם ראש כפוף, ככה עלוב, זה דווקא ענוה פסולה. רבינו אומר בתורה 'חיים נצחיים' [חלק ב' סימן ע"ב] שהענוה צריכה להיות עם חכמה.

האדם חושב הוא ילך עם ראש כפוף, עם בגדים קרועים ובלויים. זה לא נקרא שפלות, לזה רבינו קורא 'ענוה פסולה' זה כלום, כלום כלום.

עיקר הענוה זה להסתכל בגדולת השי"ת, 'מה אני כנגד השי"ת?' הרי זה איום ונורא, איך אני מורד בו? איך אני כזה כפוי טובה כנגדו?

זו הרי חכמה אחרת לגמרי.

הענוה צריכה לבא אצלו ככל שהוא מרגיש יותר אלקותו יתברך. וכך זה גם בהתקרבות לצדיק, שהוא מתקרב לצדיק והוא מרגיש את האור של הצדיק, כזה אור גדול, זה עושה אותו לענו. ואז התורה שלו מתמלאת בענוה, ונהיה אצלו תורה אחרת לגמרי, תפילה אחרת לגמרי.

אומרים בשם הרה"ק רבי פינחס מקורייך זי"ע שאמר: 'לפני שהתקרבתי לבעש"ט הייתי מתפלל ועפו לי השיניים מהפה, אבל זה לא היה עם אמת, אחרי שהתקרבתי להבעש"ט השיניים כבר לא עפו לי מהפה, אבל זה כן היה עם אמת'. זהו דיבור נורא.

כשהוא רואה ומבחין באור של הצדיק, של הבעל שם הקדוש, והוא לוקח את האור, ומניח בצד את כל מה שהיה לו לפני כן, נכנס בו אור של אמת.

רבי נתן התקרב לרבינו והוא הבחין באור של רבינו, הוא הבחין באמת של רבינו, וממילא כל מה שהיה לו מקודם, לא קיבל עוד שום חשיבות בעיניו. הוא כבר לא ראה בעצמו את המעלות של פעם.

נצוד לשונך הלכות לשון הרע

אם מכיר אדם שרגיש בנושא מסוים, וכשמזכירים לו נושא הלו, מתחיל לדבר לשה"ר, אסור להזכיר לו אותו נושא. כגון אדם שאין לבו שלם עם הרב או הבית דין, אסור לשאול אותו מה נשמע עם דין תורה שיש לו, שמא יצא חייב וידבר לשה"ר על הדיינים.

המדבר לשה"ר לתועלת באופן המותר, כדלהלן, צריך להסביר לשומעים למה מותר לדבר לשה"ר, כדי שלא יחשבו שמותר לדבר לשה"ר גם כשאין תועלת.

אסור לגור בשכונת בעלי לשה"ר. מהו ההגדרה של בעלי לשה"ר: אנשים שאינם מקבלים על עצמם לשונם מלשה"ר ורכילות. צריך להזהר לא לשבת בבית הכנסת ובית המדרש אצל בעלי לשה"ר, כי מלבד האיסור החמור של דיבור ושמיעת לשה"ר שם, יפסיד קדיש ברכו וקדושה וכו', וגם עון ביטול תורה וגחלי רתמים.

הרב שמכיר בתלמידו שהוא בעל לשה"ר, ואינו מקבל תוכחה, לא ילמדו תורה עד שיחזור למוטב.

[קיצור הלכות לשה"ר פ"ט, סעיף ד-ט]

וצריכינן אנו להרבות בתפלה מאד על השלום ואהבה, כי לא דבר ריק הוא השלום והאהבה שלנו:

(נתיב צדיק, מכתבי ר' נתן ב"ד יהודה, מו)

מה אני צריך לעשות בעולם?

הצדיק הרבה עד שימצא את האבידה שלו שידע מה הוא צריך לעשות בעולם, כפי מה שקבעו לו לפני שירדה נשמתו בעולם.

אלא שהצדיק בודק את האדם האם הוא רמאי אם לאו, כמו אדם שמאבד אבידה שצריך לבדוק אותו אם רמאי הוא אם לאו.

כלומר, הצדיק בודק את האדם האם הוא מחפש את הרשימה הפרטית שלו, או רשימה ועבודה של אדם אחר.

כי בדרך כלל אדם מחפש שליחות של אדם אחר, הוא כבר קובע לעצמו איך אמור להיראות העבודת ה' שלו, והוא שבור שאין הולך לו, ובא לצדיק שיתן לו עצות לכך, ואחר כך עוד יש לו תלונות וקושיות למה אין הצדיק מאיר לו פנים.

והתשובה לכך הוא, שהאדם מחפש אבידה של אנשים אחרים, ואם רק יתבטל ויבקש למצוא את האבידה שלו, והיינו שיבקש מה 'הוא' צריך לעשות בעולם, איך 'הוא' בעצמו עובר את העולם באופן נקי יותר, אזי בכל פעם שיפתח ספרי רביז"ל, אזי יקבל הדרכה ועצה מדוקדקת שיוכל ללכת עמו מהמקום שעומד בו היום. אלא שהאדם אינו פתוח לקבל ולשמוע הנקודה שלו, כי הוא דימה לעצמו לקבל עצה אחרת לעבודה אחרת, ועל כן אומר שלא מצא עצה לנפשו.

במאמר הבא נבאר משמעות הענין של לחפש העבודה הפרטית שלו.

א[ת] כל אדם לפני שיווד לאויר העולם מכינים לו פתק עם רשימה של כל העבודות וההשגות שהוא צריך לעשות ולהשיג בעולם.

אלא שתיכף כאשר בא לעולם מגיע מלאך ומשיכח ממנו, לא רק את התורה שלמד, אלא גם את הרשימה הזו של כל מה שהוא צריך להשיג בעולם הזה. והדבר דומה לילד שנשלח לחנות ושכח את הפתק, ואינו יודע מה צריך לקנות, וכך מסתובב לו בחנות עד שנסגר.

לא בהכרח שמדובר בילד רשלן ועצלן, הוא דווקא חרוץ מאוד ורוצה לבצע שליחותו על הצד היותר טוב, אלא שפשט אינו יודע מה לקנות כאן, ואילו יבוא אדם ויחזיר לו הפתק והרשימה, תיכף יעשה מה שצריך.

כך אדם הולך בעולם כסהרורי, בטוח בעצמו שכלל אינו רוצה לעבוד ה', ואין זה נכון כלל וכלל, הוא באמת רוצה לעבוד את ה', אלא פשוט אינו יודע מה הוא צריך לעשות, מה שליחותו הפרטית ומה ענינו בעולם. ואילו יבוא אחד ויגלה לו מה שליחותו בעולם, תיכף יבצע ויעשה כל מה שצריך.

מגלה רביז"ל (ליקו"מ סי' קפח): שהצדיק חיפש וחתר עד שמצא את האבידות של כל העולם, והוא יודע להגיד לכל אחד ואחד בדיוק מה שליחותו ותפקידו הפרטי בעולם.

וצריך האדם לחפש אצלו ולחזר אצל

הליכות

שיחות ומנהגים

שבת קודש

מוהר"ב ת"ת אמר: "א' ווינטערדיגע פרייטיג צונאכטס' קען מען פוילן ביים אויבערשטן אזוי ווי א נאכט פון פל נדר" - "בגליל שבת קדש חרפי אפטר לפעל אצל ה' יתברך, כמו בגלילה של פל נדר" - פשוט אין בגלילה ארץ וקדוש נזה לעבד אותו יתברך באמת:

הנגון הידוע המושרי בפי אנשי שלומנו בגליל שבת על מזמור "אשת חיל", היי שרים אותו בחג השבועות אצל הרב רבי ברוך ממע' בוד' (דוד רבנו) על התפלה 'אתה נגילת' שבתפלת מוסף של ראש השנה. ואת הנגון הידוע בפי אנשי שלומנו על 'אתה נגילת' היי שרים אצלו על המזמור 'אשת חיל'. ונגנו אנשי שלומנו לפני רבנו את ב' הנגונים, וזמרו רבנו: "מען יארך זיי אבער בייטן" - "צריך להחליף אותם". ואכן מאז נהגים פה אנשי שלומנו:

(שיח שרפי קודש)

מוהר"ב ת"ת אמר: "פעדע אידישע טאקטער זאל איינזען האבן ביים לעכט פענטשן, אזוי זאל דעם רבי'נס אור לייכטן אין אלע עולמות" - "פל בת ישראל שתכונ בעת הדלקת הנרות (לכבוד שבת ויום טוב), שתפמו פן פן יאיר אורו של רבנו בכל העולמות"

הפליג פעם רבנו ז"ל מגדל הארת קדשת שבת, ואמר: "א' יינגערמאן קען זיך פארבענקען צו השם יתברך אין א פרייטיג צונאכט, ער זאל נישט וויסן אזוואו די נאכט איז אים אום געקומען" - "אברך יכול לכסף ודבר לה' יתברך בגליל שבת פל פה, עד שאל ידע להיכן נעלמה ועברה לו הגילה":

רבנו אמר: "פרייטיג צונאכט ערשט א צפאון צו השם יתברך" - "בגליל שבת קדש שורה (בעולם) צפאון גדול להשם יתברך":

דרכי נועם

חיפוש אור הצדיק בתורתו הקדושה

ביאורים על תורה כ"ד - התורה הזמנית - מאמר א'
ע"פ שיעורי הגה"ח ר' ניסן דוד קיוואק שליט"א

אָמרו לָהּ אֲמָצְעוּתָא דְעִלְמָא הֵיכָא? זְקָפָא לְאַצְבָּעֵתָהּ, אָמרו לָהּ הָבָא. אָמרו לָהּ, מַי יֵימַר אָמַר, אֵיתָהּ אֲשֶׁלִּי וּמוֹשָׁהוּ.

המעשה של הסבי דבי אתונא

בגמ' בבכורות (דף תז) מבואר באריכות שרבי יהושע בן חנניה בא להתווכח עם הסבי דבי אתונא שהם החכמים שעסקו בחכמת יון, והיה בזה מעשה שלם איך הצליח להגיע אליהם (ועיין בליקוטי הלכות שבת הלכה ו' אריכות ביאור על המעשה הזה), וכשבא אליהם היה ויכוח גדול בין רבי יהושע בן חנניה והסבי דבי אתונא, שהם שאלוהו כמה וכמה שאלות, ולכסוף נצחם (וגם בזה היה מעשה שלם, ועיין בליקוטי הלכות שם), ועל פי פשוטם של דברים קשה להבין את כוונתם שאלתם ותשובת רבי יהושע בן חנניה, אבל בוודאי מובן מאליו שהמשא ומתן ביניהם עסק בדברים מהותיים שהם יסוד היהדות, שרצו לזלזל בכל היהדות ולשאול שאלות על עם ישראל שהם דבוקים בה' בכל המצבים, שזה כל עניינם ומהותם של החכמי יון, וכן מתבאר במהרש"א ובעוד מפרשים, וגם דברי רבינו הם על דרך זה שהשאלות נוגעים ליסודות ההתקרבות של ישראל לאביהם שבשמים (ויתבאר עוד בסוף המאמר), ובמאמר זה מבאר רבינו את אחת השאלות שלהם.

כלליות המאמר

כלליות המאמר הוא עוצם מעלת השמחה שהיא הוצאת השכינה מגלותה, ובפרט קיום המצוות בשמחה, ובתוך המאמר מבואר איך שדייקא ע"י הקושי זוכים למה שזוכים, היינו הן כלפי השמחה שעיקר שלימות השמחה הוא דווקא כשיורדים למקום הקליפות שהם התגברות היעצבות, ושם מבררים ומציאים את השמחה משם, וכן כלפי ההשגות שנמשכים עי"ז, שהוא דייקא ע"י הרדיפה והמעכב, כי דייקא ע"י המעכב נעשה כלי לקבל המוחין הגבוהים ביותר. וכן מבואר במאמר הזה עוצם התיקון שנעשה ע"י כל מצוה ומצוה, איך שנמשך עי"ז שפע של דעת, עד שיכולים לזכות להארה מאור הכתר, ופרטי הדברים יבוארו בפנים.

[א] דע, שיש אור שהוא למעלה מנפשין ורוחין ונשמתין, והוא אור אין סוף, ואף על פי שאין השכל משיג אותו אף על פי כן רדיפה דמחשבה למרדף אבתרה, ועל ידי הרדיפה אז השכל משיג אותו בבחינת מטי וקא מטי, כי באמת אי אפשר להשיג אותו כי הוא למעלה מנפשין ורוחין ונשמה.

אור שהוא למעלה מנפשין ורוחין ונשמתין

רבינו מגלה שיש אור, שהוא אור עצום מאוד, למעלה מבחינת נפשין ורוחין ונשמתין [שעניינם יתבאר תיבא], והוא אור ששרשו ממש מאור אין סוף, ואינו ניתן להשגה בשכל, אבל אף על פי כן המחשבה רודפת כל הזמן להשיג את האור הזה, וע"י הרדיפה משיגים אותו בבחינת מטי ולא מטי, היינו שבאמת אין משיגים אותו ממש, כי אינו ניתן להשגה בשכל, אבל מקבלים איזה התנוצצות מהאור הזה. כי יש השגה שהוא בחינת השגה של דעת, שזה השגה שמשיגים בתוך המוחין, ובוה יש גם כן כמה דרגות, כי הוא בבחינת נפש רוח נשמה, כי נפש הוא הרגשות האדם בזה העולם שזה בוודאי פשוט להבין, ורוח הוא בחי' הרגשות שבלב כמו אהבה ויראה שהם עדיין הרגשות שבתוך המדות, ונשמה הוא בחי' השכל [כמובא בליקו"מ סי' לה], שהוא בחי' הדעת של המוחין, שהוא בכל השגה של תורה, אבל עדיין הוא בבחינת השגה של דעת, אבל יש השגה שהוא למעלה מהמדות והמוחין והוא

גזירת הגירוש שבוטלה

לנסיעתו של רבינו הק' לארץ-ישראל, קדמה נסיעה שכולה רז וסוד, ואיש לא עמד על פשרה. נלווה אליו משמשו הוותיק והמסור רבי שמעון ב"ר בער. תוך כדי הנסיעה, ביקש רבי שמעון מרבינו שייסעו דרך הכפר וולחוביץ, ורבינו הסכים. שם הצטרף אליהם עוד אחד מהחסידים. רבינו ציווה עליהם שלא יודיעו בשום מקום מי הוא, כי רצונו היה לנסוע בתור אדם

שנים שגזרה זו עדיין תקפה. רבינו נכנס לקמניץ ונותר בה עד לרדת הערב. כאשר החשיך, אמר למלווהו שייצא מן העיר כי רוצה הוא להישאר לבדו, "מחר תחזור לכאן ותמצאני", אמר לו. למרות החוק האוסר על יהודים לשהות בעיר בלילה, נשאר רבינו יחידי ללון בקמניץ. איש לא ידע מה פעל ועשה רבינו בשהותו בעיר. למחרת הגיע מלווהו בחזרה לעיר ומצא אותו. רבינו הלך יחד עמו לרבים מבתי העיר, הוא חיפש בכוונה סיבות כדי להיכנס דווקא לאותם מקומות. בכמה בתים, התדפק על הדלת וביקש שיתנו לו לשתות יין-שרף וכדומה. כעבור זמן קצר, נסע רבינו חזרה לביתו, כשבדרכו הוא מבקר שוב במז'בוז' והולך להשתטח על קבר זקנו הבעש"ט הקדוש. וראה זה פלא: זמן קצר אחרי שביקר רבינו בקמניץ, בוטלה כליל הגזירה הישנה האוסרת על יהודים להתגורר בעיר זו, והם הורשו לשוב להתגורר שם כמקדם.

נסיעה שכולה מיסתורין. העיר קמניץ-פוסולסקי

פשוט ולא כאדמו"ר. הנסיעה נמשכת והעגלה מגיעה למז'בוז'. בדרך תקפה את רבי שמעון חולשה, ובהגיעם למז'בוז' כבר היה חולה מאוד. מרוב חולשה רותק למיטה ונאלץ להישאר בעיירה מבלי יכולת להמשיך במסע. לפני שרבינו נסע הלאה, הלך להיפרד ממשמשו. "רבי" - שאל רבי שמעון - "מתי אתראה עמכם שוב? הרי יכול להיות שתתעכבו זמן רב בדרך". "אתעכב שמונה או עשרה ימים, לא יותר", השיב רבינו. "הרי לפני צאתנו לדרך, אמרתם שאינכם יודעים כמה זמן תארך הנסיעה!?", התפלא רבי שמעון. "אכן, בביתי לא ידעתי" השיב הרבי, "אבל עכשיו אני יודע שאני צריך לנסוע לקמניץ, ולא אתעכב בדרך יותר מעשרה ימים, כי הלילה היה אצלי הבעל-שם-טוב זכרונו לברכה והודיע לי להיכנס לנסוע".

לעידוד ההתבוננות בספרי רבינו ז"ל

לחידודא

תשובה לחידה הקודמת:

מה זוכה מי שנרדם מתוך דברי תורה? הרי זה תשובת המשקל ל'קדושה' ול'שמירת המצוה'. ליקוטי הלכות ברכות הרה"ח, כד

הזוכה: שמחה זיסל אורנשטיין, בני ברק
זכה בשובר זיכוי ע"ס 100 ש"ח עבור טיסה לאומן.

טובות רבות קיבלנו ממוהר"ת זיע"א איזו מהם עולה על כולם??
עלים לתרופה

בחינת התנוצצות אור אין סוף, שהוא הארה שמאיר לאדם השתוקקות, רצון, ושמחה, כי הוא הארת אור אין סוף שמאיר לנשמה ואזי היא מתבטלת לנמרי לשרשה, ומחמת זה בעצמו אי אפשר שישאר זה האור בזה העולם תמיד, רק בבחינת מטי ולא מטי.

האם עניין זה שייך לאנשים פשוטים

והנה לכאורה נראה במחשבה פשוטה, שהעניין נוגע לצדיקים גדולים ומופלגים, שעוסקים בהשגת אור אין סוף, אבל מה נוגע עניין זה לאנשים כערכנו שלכאורה אינם עוסקים כלל בדברים כאלו, וההתמודדות שלהם היא עם נסיונות פשוטים בחיי היום יום ולא בהשגות של אור אין סוף. אבל האמת היא שעניין זה הוא הדבר שאליה משתוקקים כל העולם, שהוא הרגשה של אור פנימי בלב, הרגשה של אושר ונעימות, וכמעט כל מה שאדם עושה בעולם הוא בשביל להרגיש את הנעימות הזאת, אלא שהעולם מטעה מאוד כאילו הנעימות והאושר הזה נמצא בהבלי העולם הזה, בממון וכבוד וכדומה, ולכן רוב בני אדם "רודפים" כל ימיהם אחר הממון והכבוד [ושוש"ה "רדיפה" הזו היא בקדושה, ש"רדיפת" המחשבה היא לקבל התנוצצות מאור אין סוף, ומחמת החילופים שנעשים ע"י היכלי התמורות, כמו שמתבאר בסוף המאמר, נדמה שהאושר נמצא בהבלי העולם הזה ועל כן רודפים אחר השגתם]. וגם ברוחניות, בפנימיות הלב כל רדיפת האדם היא להשיג את נעימות ההתנוצצות הזאת, ואם יתבונן האדם בעומק פנימיות נפשו, יראה ויבחין שזהו עיקר השתוקקותו, והרבה יגיעה מוכן האדם להתייגע בשביל לזכות לאור הזה, כי האור הזה הוא נעימות עצומה שאי אפשר לשער, אלא שהרבה פעמים זה עצמו מה שמפיל את האדם, כי רואה שעובר עליו הרבה זמנים שאינו מרגיש שום אור וחיות בעבודת ה', וממילא מתייאש וחושב שכנראה אינו מסוגל להצליח בעבודת ה' להתקרב להשי"ת באמת.

ובפרט אם כבר זכה במשך ימי חייו לטעום את הטעם של האור הזה, פעם אחת או כמה פעמים, [ובדרך כלל כך הוא, שבתחילת התקרבות האדם להשי"ת נותנים לו נעימות ואור בעבודת ה' למעלה ממדרגתו]. הרבה פעמים זה עצמו יוצר אצל האדם נסיון גדול שעלול ליפול מחמת זה, כי מנסה להגיע שוב אל האור הזה ואינו מצליח.

היחס לאור הזה כפי שמתבאר במאמר

ולכן מאמר זה הוא יסודי מאוד והוא יסוד היהדות ממש, והדבר הראשון במאמר הזה הוא לידע שאכן יש אור כזה, ומצד שני צריך לידע שהוא אור שאינו ניתן להשגה על ידינו, אלא הוא התנוצצות שבא מלמעלה, לפעמים בדרך של שמחה בה, לפעמים בדרך של רצון והשתוקקות לה, ובעוד דרכים כיוצא בזה (עיי' ליקוטי הלכות אישות הלכה ד אות י ואות יז), וממילא על האדם לידע שגם כשאינו זוכה לאור הזה, אין הכוונה שאינו מצליח בעבודת ה', כי באמת האור הזה הוא דבר שאינו נמצא תמיד, כי השגה זו אינה נתפסת כלל באור השכל, אלא היא התנוצצות שבא מלמעלה בדרך של התנוצצות (ממבאר בליקוטי הלכות שם). אבל מאידך רבינו מגלה שאכן יש אור כזה, ואף על פי שביסודו הוא דבר שאינו ניתן להשגה ואינו ביד האדם לבוא לזה מעצמו, אבל יש דרך להכין כלים לאור זה, והוא ע"י עשיית המצוות בשמחה, ושאר כל סדר התיקונים שמתבאר במאמר, ואז יוכל לזכות גם לקבל התנוצצות מהאור הזה, אבל עדיין צריך תמיד לידע שדבר זה הוא בגדר מתנה שמאיר עליו מלמעלה, ואין עיקר עבודת ה' תלוי בזה, אלא עלינו לעסוק בפשיטות בתורה ומצוות בשמחה, וכן במצוות שבלב כאהבה יראה ודביקות, וכשיעלה רצון מלפניו יתברך יאר עלינו האור הזה בתוך הכלים שזכינו להכין ע"י עשיית המצוות בשמחה.

תפלין וכו', ושם אמרו בגמרא שכתוב בתפלין אלו "ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ", כלומר שהשי"ת מתפאר בישראל, והצדיק מעורר התפארות זו שהיא קודם הבריאה שהיו ישראל אחוזים וקשורים בו יתברך, ובה הוא ממתיק את כל הדינים (עיי' ליקו"מ יז). ואסיים בקריאה לכל אחד ואחד "טעמו וראו כי טוב ה'", התענוג הנפלא שקיבלתי על ידי ההליכה עם התורה ממש לא ניתן לתיאור, זה ממש ללכת עם הרבי בכל משעולי החיים, בכל המבוכות ובכל הפינות שביים, כשהאדם זוכה ללמוד את התורה וללכת בה, כל אחד לפי הבנתו, ובעיקר מתפלל בהתבודדות שיאיר את עיני באור התורה ומבקש על כל עצה שיזכה להבין אותה כראוי ובעיקר לקיים אותה בפועל, זה ממש משנה לו את כל היום, וכל מי שניסה את זה יכול להעיד על כך.

בברכה נ.ב.

נוהג כתורה אין לו חלק בהארת הקדושה, והוא נכרת מן העולם רח"ל. אבל כשמעורר את כח הנשמע ונכלל בתורת ה' ובתפילת ה', שהוא ראשית הבריאה יכול להמתיק את הדין, כמובא בתורה זו שלשה ראיות שהשי"ת מקיים את התורה, האחת הוא מאמר חז"ל 'אני קיימתיה תחלה', כלומר שמעורר את רחמי השי"ת בשעה שברא את העולם אף על פי שלא היה באותו הזמן מעשים טובים, של ישראל אלא ברחמי יתברך ברא את העולם בלא התעוררות מעשים טובים מזה העולם. השני שאמרו 'הקדוש ברוך הוא מלביש ערומים ומבקר חולים', כלומר שהוא מלביש את מי שערם לגמרי מתורה ומצוות (עיי' חיי"מ ס' קב), ויודד ברחמי לבקר את החולים אע"פ שבדרך הטבע הקטן צריך לבוא אל הגדול, אבל מחמת שהוא חולה ואינו יכול לבוא לגדול גומל עמו הגדול חסד ומבקר (עיי' ליקו"ה ה' השכמת הבוקר ד, יד).

השלישי הוא שאמרו חז"ל (ברכות ו.) 'מנין שהקב"ה מניח

ברוך ה' זכינו לסיים את תורה כב ולהחמם אצל הצדיק בחותם בתוך חותם, וכמו שביקש מוהר"ת מרבינו, כשאמר לו 'תפסתי אותך בשק', אמר לו 'תקשור אותי חזק', ואף אנחנו עינינו ל"ה שיכתבנו ויחתמנו בספרן של צדיקים גמורים, דלא תתנשי מינן תורתו ובפרט תורה זו. אעלה פנינה אחת ששמעתי לבאר את ענין תורת ה' ותפילת ה' מתוך קשרי התורה מיניה וביה, ע"פ המובא בתחילת המאמר, שהדין הוא דין תורה שכביכול נגזר על האדם איזה דין מחמת מעשיו, ועל פי דין תורה ראוי לו כך וכך, אבל הצדיק ממתיק דין זה בבחי' לימודי ה', בבחי' "חותם תורה בלימודי" עיי"ש. ויש לבאר שכאן הוא מבאר את הדרך שממתיק הצדיק את הדין הזה, שלכאורה איך אפשר להמתק את הדין ולשנות את דברי התורה הק', אבל באמת כל כח הדין הוא מהתורה, כלומר שהשי"ת מקיים ומעמיד את העולם באופן של הארת הקדושה על ידי התורה, ומתוך כך מי שאינו

ליקוטי מוהר"ן למעשה - איך?!

טעם גן עדן

חיזוק ועצות להליכה עם הליקוטי מוהר"ן [ג]

יתום, איך אפשר לצפות מבני אדם שיתחיל לראות אלקות וכו'.

כי אפילו בימות ירמיהו טענו כך, וגם אז היו צריכים חיזוק להאמין בעצמם שיכולים הם לראות אלקות, ובכח זה צריכים גם אנו להאמין בדורינו אנו, שיכולים אנו לזכות להתקרב לה' בכל הדרגות שעתידים להתגלות בגאולה.

[ד] אלא שכאן יש 'רבינו אור', היינו שכשהאדם שומע שבתורות רביז"ל יש אור של גאולה, אור שפותח את העיניים לראות אלקות - לראות 'דבר ה'', הוא תניח פותח את הספר בהתלהבות, מתוך תקווה שייפתח לו אור גדול כמו בקריעת ים סוף, ואז כאשר רואה פעם אחר פעם שאין זה בדיוק כך, הוא מתייאש מלפתוח הספרים, או שפותח הספרים אבל מתוך פחות ציפייה ותקווה, אלא סתם להעביר את השיעור היומי שלו בליקוטי מוהר"ן או לגלות כמה חידושים נאים שיתנו לו קצת חיזוק בעבודת ה'.

אך צריך לדעת שהוא טעות גדולה מאוד, והוא מניעה גדולה ביותר להתחבר לספרים הק'.

המשך במאמר הבא בס"ד.

[א] ר' נתן ז"ל פותח את הקדמתו לספר הקדוש ליקוטי מוהר"ן עם הפסוק 'הדור אתם ראו דבר ה'.

פסוק זה (ירמיה ב) אמר ירמיה הנביא כאשר רצה להראות לדורו, שגם הם יכולים לזכות לראות דבר ה' מופיע אליהם כמו בדורות שקדמו לירמיה. ועל כן פתח בפסוק זה לעורר 'הדור' כלומר הוא פונה אל העם, דייקא בלשון כזה 'דור' שהוא לשון שלא מצינו כזאת - כאומר, כן, כן, הדור הזה דייקא תפתחו את העיניים ותוכלו לראות דבר ה'.

[ב] ר' נתן פותח את הקדמתו בפסוק נורא זה, לומר לנו שנפתח את העיניים שלנו להביט בספר הק' הזה באמונה גדולה, כי ספר זה מראה לנו איך גם אנו דור אחרון יכולים לזכות לראות מה שראו אז.

[ג] והוא הכלל הראשון בלימוד ספריו הק', לגשת מתוך אמונה שיש בכח כל שיחה שלו לעשות אותנו אנשים כשרים באמת, ולשבר הכפירה הטבעית השולטת בעולם כבר מימות ירמיה הנביא, שאומרים 'בדורות קודמים' היו יכולים להתקרב באמת לה', אבל בדורינו דור

איך להרגיש את מתיקות התורה

התורה כהר גדול וגבוה מאד, היא מחמת שנדמה להם שאין חשיבות לתורה אלא אם מתעמקים בה בעיון רב, אבל לפשטות התורה אין שום חשיבות כלל, ומחמת זה רוב אנשי העולם מתייאשים מן הלימוד לגמרי, כי כמה יש שיכולים להכניס ראשם בעיון התורה כראוי? הלא זה מיעוט שבמיעוט, ובפרט היום שהנסיגות והבלבולים מתגברים מאד מבחוץ, מי הוא זה שיכול להתגבר על הכל ולהכניס עצמו בעיון התורה, אבל מחמת שחינוכו אותו שאין חשיבות לתורה רק בדרך זו, לכן אינו מתחיל ללמוד כלל.

אבל אם היו מחנכים אותו שכל מילה של תורה חשובה ויקרה מאד, אפילו בבקיות, והיו מגלים לו דברי חכמינו הקדושים (חולין י"ט.), לעולם ליגריס איניש ואף על גב דמשכח ואף על גב דלא ידע מאי קאמר (לעולם יגרוס אדם, ואף על פי ששוכח, ואף על פי שאינו יודע מה שאומר), וכן היו מגלים לו מאמר חכמינו הקדושים (ירושלמי פאה ד.), אפילו כל העולם כולו אינו שווה לדבר אחד של תורה, על ידי זה היה נכנס בו חשק התורה, והיה מתחיל להבין שאין התורה כהר גדול וכעול קשה כמו שחשב בתחילה, רק כל דיבור ודיבור של התורה יקר מכל הון, ועל ידי זה היה גורס עוד דיבור ועוד דיבור, עד שהיה נכנס בו חשק התורה באמת, וגם היה נפתח מוחו באור התורה, והיה זוכה לטעום טעם תורה שלא שיער ותיאר בדעתו כלל.

רבינו מביא בכמה מקומות שבתורה יש נעימות גדולה, ומי שזוכה להרגיש את הנעימות שיש בתורה כבר אינו יכול להניח אותה מידו ומאליו כבר יהגה בה יומם ולילה, כמו שאמר ר' מ'י האיש אשר יתרחק לפרוש מן החיים אפלו רגע אחת, בפרט מי שזוכה לאהבת התורה ומתמיד מאד בתורה ודבוק בה מאד, מכל שכן מי שזוכה להרגיש איזה מתיקות בתורה, לחדש איזה חידוש, אפילו איזה פשט בגמרא רש"י ותוספות, מכל שכן וכל שכן בעל השגה, ובפרט מי שזוכה לגנזיא דמלכא, ומעלה זו אי אפשר לשער במת, ואיך יתרחק לפרש מן התורה אפלו שעה קלה' (ליקוטי מוה"ר"ן תניינא עח), וכן אמר (שם עא) 'אשרי הזוכה להרגיש נעימות התורה. כי יש נעימות בתורה, וזהו העקר, לזכות להרגיש הנעימות שיש בהתורה'.

אבל כל זה הוא אחרי שהאדם זכה אדם בעצמו לטעום את טעם התורה, אבל כל זמן שאינו זוכה להרגיש את הטעם הנפלא הזה כראוי קשה מאד להסביר לו את הענין זה, כי נדמה לו שהתורה היא כמו הר גדול וגבוה, שאי אפשר לעלות עליו, והלימוד נדמה לו כעול קשה וכבד מאד, עד שאינו מבין כלל איך יתכן שלאדם יהיה חשק התורה.

אמנם באמת כל הסיבה שבני אדם מציירים את

עומק הפרשה

נקודות טובות, עד היכן?

כאילו אין מקום כלל לטעום על ישראל, ואכן "וינחם ה' על הרעה אשר דבר לעשות לעמו". ולא לשעה זו בלבד פעל משה רבינו בתפילה זו - לתקן את עוון העגל, אלא לדורות פעל באותה שעה והמשיך את מדות הרחמים, שיוכל כל אדם מישראל לעורר בכח משה רבינו את מדות הרחמים שיסתכל ה' על הטוב שבישראל, שתעלה כל נקודה טובה שלו להמתיק את הדין.

על כח זה ביקש משה רבינו המשך הפרשה, "הודיעני נא את דרכיך ואדעך", כלומר, משה רבינו ידע את כוחו לעלות למעלה ולפעול תיקונים נוראים, אבל ביקש מהש"ת שיוודיע לו איך הוא ממתיק את הדינים מישראל לדורות, גם אם יחטאו שוב ושוב ולא יעמדו בנסיגות החיים, איך ישארו ויעמדו לפניו ולא יכלה אותם (כמואב בפירש"י שם).

וכאן גילה לו הש"ת את מידות הרחמים, שהם שלשה עשר דרכים איך לעורר את רחמי יתברך, וברית כרותה לשלש עשרה מדות שאינן חוזרות ריקם' (ר"ה ז:).

עומק מדות אלו הוא כי על ידם נוצר הש"ת את חסדו לדחות את כל הרע שבאדם, ולהעלות כל נקודה טובה, לדחות את כל הרע שבו, להאריך אפו אליו עד שיזכה לתקן את כל מה שפגם.

(ע"פ ליקו"ה השכמת הבוקר א)

למה ה' יחרה אפך בעמך?

אחר מתן תורה עלה משה רבינו להר סיני לקבל שם את התורה ואת המצוות, באותה שעה נעשה מה שנעשה עד שחטאו ישראל בעגל, חטא זה היה בושה נוראה לישראל ופגם עצום בקשר שבין ישראל לאביהם שבשמים (עיי' שבת פח: ועוד), ואכן מיד חרה בהם אף ה' ואמר למשה רבינו "ועתה הניחה לי ויחר אפי בהם ואלכס" ח"ו, אבל משה רבינו טען לנגדו "למה ה' יחרה אפך בעמך".

לכאורה מה מקום יש לשאלה זו, למה יחרה בהם אף ה', והרי ה' אמר לו שהם פגמו פגם נורא "סרו מהר מן הדרך אשר צויתים, עשו להם עגל מסכה וישתחוו לו ויזבחו לו, ויאמרו אלה אלהיך ישראל אשר העלך מארץ מצרים", ואיך משה רבינו מבטל פגם זה כאומר שאין מקום לחרון אף זה.

מבאר מוהר"ת כי באותה שעה עורר משה רבינו את מדות הרחמים משרשם, ובזה העלה את הנקודות טובות שיש בישראל, את נקודות הטוב שבכל אחד מישראל, כל מעשה טוב שעשה, כל רצון וכיסופים שהשתוקק להשי"ת, כל דיבור טוב שדבר להשי"ת, את הכל העלה משה רבינו, ובזה גילה את הטוב שבהם.

באותה שעה האיר הטוב שבישראל באופן נורא כל כך עד שהמתיק את הדין לגמרי, וביטל את רע לגמרי

לדבר עם הילדים. מה?

במאמר קודם נכתב שצריך לדבר עם הילדים דיבורים של יראת שמיים, איך אני אמור לדעת מה לדבר עם הילדים?

כל אחד מחוייב לדבר עם בניו ביראת שמיים, אף אם לא התברך בכשרונות מיוחדים של חינוך להבין נפש בניו ולהדריכם בכל שאלה וקושי.

אמנם כאשר יש בעיות ושאלות, בהכרח לפנות למחנכים בעלי הבנה להתייעץ ולחשוב מה לדבר, בפרט בעניני יראת שמיים, שפעמים אפשר להזיק וללחוץ יתר על המידה, או לבייש ולהחליש דעת בתוכחתו ח"ו. ולכן צריך ללמוד ככל שאפשר, לדעת מתי להשתמש עם ימין ומתי עם שמאל וכו'.

אך מאידך, ישנם דיבורים שכל אחד יכול לדבר בכל דרגא שהוא ובכל מצב בו הנער נמצא, שהרי כך התורה מצווה כל אבא, שימלא את בנו בדעת את ה', והתורה לא חילקה בין דרגות בני אדם. ונבאר:

ר' נתן מספר (חיי מוהר"ן סי' שכ"ה): ששאל את רביז"ל איך אני יכול לדבר עם אנשים כאשר אני יודע מה עובר עליהם? השיב לו, איך צריך לדעת מה עובר עליהם! ושאל אותו ר' נתן, מה יועילו הדיבורים? אמר לו רביז"ל: מה זה נוגע אליך?! - - - אתה כן פועל!

כלומר, כל אחד צריך לדבר עם חבירו וק"ו עם בני ביתו, דיבורים פשוטים של יראת שמיים, בלי לחשוב הרבה מה עובר על חבירו, כל דיבור פועל ועושה רושם על הנשמה. וזהו הציווי שרביז"ל הזהיר אותנו שכל אחד מחוייב להעמיד תלמידים על ידי שידבר עם חברים דיבורים של יראת שמיים בפשיטות ותמימות.

אלא שכמובן כיון שאינו יודע מה עובר על בניו, יש להזהר שלא לדבר דברי מוסר שתובע מהם בלי חשבון, ובוודאי שלא לגעור בהם על עניני יראת שמיים לפני שמחשב היטב דרכיו על אלו דברים יש להעיר ועל מה לוותר, מה בגדר תוספות של חומרות ומה בגדר יהדות פשוטה שאין להתפשר עליהם וכו'.

מה כן אפשר לדבר תמיד? ר' נתן ז"ל מחדד לנו כלל גדול וחשוב (ליקו"ה שותפים בקרקע ה'):
"עיקר המצוה והחיוב לדבר עם חברו ביראת שמים שזה עיקר הדעת, הוא רק להרחיב דעתו. כי העיקר להוציא את עצמו ואת חבירו מבחינת מוחין דקטנות לבחינת מוחין גדולות".

כלומר העיקר לחזק את האדם ביסוד האמונה שיש בורא לעולם, ומלא כל הארץ כבודו, ה' אוהב כל יהודי ורוצה ומצפה לכל יהודי וכו', בלא להיכנס לפרטים מעשיים, רק 'להרחיב דעתו', וכאשר האמונה נחקקת באדם אזי ממילא הוא כבר מתעורר מעצמו לחפש מה ואיך לעשות.

דיבורים כאלו 'מחוייב' כל אחד לדבר עם בניו ובני ביתו בכל מצב ובכל עת. דיבורים שלא נראה מהם תיכף תוצאות, אך הם בוודאי פועלים, וצריך האב מאוד להאמין בכל דיבור כזה שמדבר.

מתחדשים

בשורה טובה תדען עצם: ניתן להשיג את הסט המהודר של כל ספרי ה'ליקוטי הלכות' בארבעה כרכים - מהדורת 'ובלכתך בדרך' של הוצאת 'בית לוי' - במחיר מיוחד ומסובסד. לפרטים ולהשגת כל ספרי המכון: הרה"ח ר' אליהו עטייה שלט"א: 026537488. 0583260155 או

התורה הזמנית: הופיע! חוברת הכיס המבוקשת "תורות והלכות" על תורה כ"ד, הי"ל ע"י ארגון 'תמימי דרך'. להשתתפות בהפצת והדפסת החוברות, נא לפנות: 0548531995.

הודעה מטעם ארגון מורשת הנחל: ניתן להשיג את המבחנים שע"י מכון 'עיון הנחל' על התורה הזמנית - תורה כ"ד. וכפי שהעידו רבים, שהשאלות שבמבחנים אלו - כוחם רב לחדד ולהבהיר את ההבנה בעיון בתורה הנלמדת. להשגת המבחנים, ניתן לפנות (בשעות הערב) אצל הרה"ח ר' שמואל אנגל שליט"א: 0548459260.

הודעה משמחת מטעם ארגון 'לטייל בתורתנו': ניתן לשמוע שידור חוזר ממעמד 'פירותין מתוקים' שהתקיים לנערי חבורות 'לטייל בתורתנו', ובו דברי חיזוק והתעוררות לעיין ולחפש בתורתנו של צדיק. קו 'לסלסל בתורתנו': 046277313.

כמו כן: בקרוב שלוחת 'לטייל בתורתנו' בכל עמדות 'נדרים פלוס', לצרכי רישום, שליחת הודעות ומילוי מבחנים. פרטים יבואו.

י"ל ע"י מכון עלה לתורה
בבל עניין או להצטרפות למנויים בדוא"ל
A028080148@GMAIL.COM
מקס או הודעה קולית: 02-8080148
במקרים מיוחדים:
054-8591148 | 053-3175211
המערסות נסגרת מידי יום ראשון בשעה 19:00

החיזוק השבועי

וזה שפאנו אל אהרן ואמר לו, קום עשה לנו אלהים כי זה משה האיש לא ידענו מה היה לו. ועתה בוא וראא אתה המעין המסתפל בתורה בעין האמת, שמפרש פאן שפול טעונתם היה שלא השתדלו לחפש קדשת רבם משה פראוי עד שנפלו לטעות כזה על ידי הערב רב, שמאחר שאינם יודעים מה היה לו למשה, על פן רצו לעשות להם אלהים אחרים. ולא שהו אל לבם האמת, פי, אדרבא, מאחר שמשו עשה להם טובות פאפא ונקלה להם אלהותו יתברך בהתגלות נפלא ונורא כזה, בפרט בשעת מתן תורה. ואם עקשו נעלם מהם, אדרבא, זה לטובתם כדי שישתדלו לחפש ולבקש את קדשת הרוח הקדש שפלו יותר ויותר: (לקריאה מלאה ה'ה')

יהלום

ועקר התקון על ידי צדיקי אמת
שפכל דור... וצריכין לחפש
ולבקש אחריו מאד בכל עת
אפלו מי שפבר התחיל למצאו:
(שם)

הרצונות לא מביאות אותי למעשה להוציא לפועל, אדרבא הם רק שוברות אותי כאשר אני רואה שבפועל אני נשאר רק ברצונות?

א] ישנו טעות גדולה בכל הענין של הרצונות, כאילו העיקר לעשות למעשה מצוות ומעשים טובים, אך כיון שאינו זוכה, אזי מחזקים אותו בדיעבד שלכל הפחות רצה וישתוקק, ואם יהיה חזק מאוד ברצונות, אולי יזכה לבסוף להוציא לפועל רצונותיו.

אך זאת יש לדעת, שהמטרה של הרצונות הם בכלל מטרה אחרת. רביז"ל אומר (שיחות ה"ן נא): "הכלל, שהעיקר הוא הרצון והכיסופין שיהיה כוסף תמיד אליו יתברך, ובתוך כך מתפללין ולומדין ועושיין מצוות".

ב] כלומר, עיקר העבודת ה' הוא עצם הכיסופים לכסוף להתקרב לה', לא כיסופים פרטיים לאיזה מעשה מצווה, אלא כיסופים להדבק בה', להתאחד עמו.

הנשמה ממילא כוספת כל הזמן לחזור לשרשה, אלא שאנו צריכים שגם הלב יתעורר להרגיש הכיסופים האלו,

איך זוכים לאותם כיסופים? במאמר הבא...

הלכה פסוקה

מאת הרה"ג ר' שמעון אנשין שליט"א / מר"צ דביהכ"ס נחלת חן

ניצוד מברכים על הטשולנט - המשך

אחד מהם וגם הם מובדלים בפני עצמם. - ולכן יש להוציא חתיכת תפוא"א ולברך עליה האדמה ואחר כך לברך בורא מיני מזונות על הקישקע. ולא להיפך, כי יתכן שבכל זאת התפוא"א נחשב לטפל (וכמ"ש במאמרנו הקודם סעיף ו). ואם יש בו גם חתיכות הגונות של בשר - יש לברך גם על הבשר 'שהכל'.

ה. וכל זה כשהם מעורבים, אבל אם כל מין מסודר בפני עצמו בצלחת - צריך לברך על כל דבר ברכה הראויה לו (וכמ"ש במאמרנו הקודם סעיף ה).

ו. בכל האמור לברך על החמין, המדובר הוא כשאינו נאכל בתוך ארוחה שאכלו לחם, כי בתוך הסעודה אין מברכים על כל סוג תבשיל שהוא. וכן אפילו כשנאכל שלא בתוך הסעודה, אזי מי שכבר בירך על עוגה מקודם ולא היה היסח דעת וכדומה, אינו צריך לברך שוב בורא מיני מזונות.

ז. לגבי ברכה אחרונה, באופן שאמרנו לברך רק מזונות - איך לברך 'על המחיה' רק אם אכלו ממין המזונות לפחות כזית בארבע דקות (ש"ע רח ט ומשנ"ב מג ומח). ואם לא אכלו כשיעור הזה, בכל זאת יש לברך בורא נפשות (כי הכל מצטרף). אבל באופן שמברכים רק האדמה, יש לברך רק בורא נפשות.

האוכל גם לבשר, וכמ"ש במאמרנו הקודם סעיף ו). אבל יש רק חתיכות קטנות של בשר מועט - יש לברך רק בורא מיני מזונות. ב. אבל אם הגריסים או הקישקע הם מועטים מאוד ואין נרגשים כלל - יש לברך רק בורא פרי האדמה (ש"ע רח ט ומשנ"ב מה).

ואם יש גם בשר, אזי אם הוא חתיכה הגונה, יש לברך גם שהכל (כי למרות שהוא המיעוט, מ"מ כוונת האוכל גדולה גם אליו). ואם הוא מועט, אין צריך לברך עליו.

ג. אך אם הגריסים או הקישקע מורגשים קצת או בספק מהי מידת הרגשתם - עדיף לברך על דבר אחר בורא מיני מזונות, ועל התפוא"א והשעועית בורא פרי האדמה. או להוציא קצת תפוא"א ולברך עליו ואחר כך להוציא את המין מזונות ולברך עליו (ואין זה ברכה לבטלה, וכמ"ש במשנ"ב קסח מג ובפרט לדעת הש"ע הרב בסדר ברכה"ג ג יד, שאפשר לעשות כן לכתילה בכל עיקר וטפל). ואם קשה לעשות כנ"ל, אפשר לברך רק בורא מיני מזונות (כיון שסו"ס הוא ספק, והרי בברכת מזונות יוצאים ידי חובה בדיעבד על כל מיני מזון, וכמ"ש ביה"ל קסז יד"ה במקום).

ד. אם יש חתיכות גדולה של קישקע, אבל התפוא"א והשעועית הם הרוב - יש ספק מה נחשב לעיקר, כיון שיש חשיבות לכל

במאמרנו הקודם נתבאר שמאכל שיש כמה סוגי מאכלים, אזי כשאין ידוע למי שאוכל מה עיקר כוונת האכילה בזה, מברכים לפי סוג המאכל שהוא הרוב, אבל כשיש 'מיני מזונות', אזי אף כשהוא המיעוט, מברכים מזונות. אכן כשידוע למי שאוכל מה עיקר המאכל אצלו, אזי מברך על מה שהוא עיקר אצלו, ואפילו כשהשאר הוא מיני מזונות, אך בכל זאת אינו מין מזונות יכול להעשות 'טפל' בקלות.

ולכן למעשה חמין/צ'אנט שיש בו תפוא"א ושעועית שברכתם בורא פרי האדמה, עם 'גריסים' או 'קישקע/קניידל' שברכתם בורא מיני מזונות, ואוכלים אותו שלא בתוך הסעודה - הדין כך:

א. אם הגריסים או חתיכות קטנות של קישקע מעורבים היטב בחמין - מברכים רק בורא מיני מזונות. אך נכון לברך על כך שיש בו כל המינים (כיון שבאופן כזה אין כאן דעת האדם נוטה לאיזה מין בדוקא, כי מאכל זה הוא בעצם סמל של 'מאכל מעורב' מכמה מינים, וא"כ כל שיש בו ממין דגן מברכים רק במ"מ).

ואם יש שם גם בשר, אזי: אם היא חתיכה הגונה - צריך לברך גם 'שהכל'. ואז עדיף לברך שהכל על הבשר ואחר כך מזונות על החמין (כיון שיש נטייה גדולה בכוונת